

[Prieme.]

ogsaa i denne Tid mærker meget til, er den Indskrænkning, der er sket i Anvendelsen af Kul til Elektricitetsværker og til Gas. De gennemførte Indskrænkninger er i Øjeblikket ved at slaa Bunden komplet ud af mange af Provinskøbstædernes Økonomi. Befolkningen vægrer sig selvfølgelig ved at betale de fuldkommen urimelige og ublu Priser, og Resultatet er, at den Skattekilde, som Gas og Elektricitet hidtil har været for Købstadkommunerne, svinder ind. Der er Købstadkommuner, hvis Økonomi jeg med et mildt Udtryk kan sige er rystet — de mangler maaske en halv Million Kroner eller mere af den Indtægt, de plejer at have paa dette Omraade.

Naar jeg fremdrager dette Spørgsmaal, er det, fordi der i dette efter min Opfattelse baade beskæftigelsesmæssigt og valutamæssigt set er et Problem, som man burde have Opmærksomheden henvendt paa. Man burde i langt højere Grad gaa til at benytte det Affald, der er i de store Købstadkommuner og ikke mindst i København, i Forbrændingsanstalter. Her er Forholdet saa heldigt, at dansk Industri i stort Omfang, ogsaa i Udlandet, har bygget saadanne Anstalter til Brænding af Affald i store Byer. Hvis man tager Frederiksberg Kommune som Eksempel, vil man se, at der paa denne Maade vilde kunne opnaas en overordentlig stor valutamæssig Besparelse. Man regner med, at 1 t Kul svarer til 6—7 t Affald. 1 t Kul giver 7—8 t Damp; det vil sige, at til Fremstilling af Damp svarer 5 t Affald til 1 t Kul.

Paa Frederiksberg har man, saa vidt jeg har kunnet faa oplyst, i et Aar kunnet spare omkring 7 000 t Kul ved at anvende Affaldet til Produktion af Damp til Opvarmning af Hospitaler og andre Institutioner og til Fremskaffelse af varmt Vand. Hvis man regner med en Pris af 30 Kr. pr. t, hvilket er en nogenlunde almindelig Pris — Prisen i Dag er selvfølgelig betydelig højere —, har Frederiksberg Kommune valutamæssigt alene herved sparet et Beløb af 200 000 Kr.

Man maa erindre, at det her ikke drejer sig om en kunstig Produktion, eller hvad man nu vil kalde det, det drejer sig om at drive en Forbrændingsanstalt, som ikke koster Kommunerne mere, end det vilde koste dem at faa deres Affald fjernet paa anden Maade, ja, det vil maaske oven i Købet i mange Tilfælde koste mindre, fordi man erfaringsmæssigt maa køre meget langt med Affaldet, medens Forbrændingsanstalterne vel nok kan lægges tættere ved

Byen. Den producerede Damp anvendes, som nævnt, i første Række til at levere varmt Vand til Institutioner og større Bygningskomplekser, saaledes at der er fuld Anvendelse for Dampen i den Tid, hvor der er mindst Brug for det varme Vand og Opvarmning, og saaledes at Affaldsdampen suppleres i de koldere Perioder ved Anvendelse af Kul.

Der vil utvivlsomt kunne findes en lang Række andre Omraader, hvor dansk Beskæftigelse kunde sættes ind, og hvor man samtidig vilde kunne spare udenlandsk Valuta, og det er min Opfattelse, at selv paa det ringeste Omraade, hvor noget saadant kan naas, vilde det i Dag være Regeringens Pligt at sætte ind og foretage Undersøgelser, saaledes at et Arbejde som det, jeg her har skitseret, kunde blive etableret. Eet kan man efter min Opfattelse være sikker paa, at hvorledes denne Krig end ender, er det uundgaaeligt, at de to store Aftagerlande, som Danmark har, økonomisk set vil gaa meget svækkede ud af Krigen, og det bliver derfor et Spørgsmaal, om disse Lande fremover vil være i Stand til til Stadighed at aftage de store Kvantiteter af danske Levnedsmidler, som de hidtil har aftaget.

I tidligere Tider var der ogsaa en betydelig større Anvendelse af Affaldsprodukter her i Landet, end der er i Øjeblikket. Jeg tænker her særlig paa, at man i de store Byer anvendte Køkkenaffald til Opfodring af Svin. Dette faldt i nogen Grad bort, dengang Svinekortsystemet blev indført, men der er for mig ikke nogen Tvivl om, at hvis Arbejdet sættes fornuftigt i Scene, vil der kunne spares i Tusind- og atter Tusindvis af Tønder af udenlandsk Korn, hvorved det danske Valutabudget vilde lettes. I det moderne Samfund, vi lever i, vil man utvivlsomt i højere Grad faa Forstaaelsen af, saaledes som man tidligere har haft det, at man paa samme Maade vil kunne udnytte en Række af de Ting, der nu til Dags bruges, i Produktionen. Det er jo for Millioner og atter Millioner af Kroner af gamle strikkede Klude, der samles og benyttes til Fabrikation af uldne Stoffer, og der er for mig ikke nogen Tvivl om, at mange af de Ting, som bruges i vore Dage, paa lignende Maade vilde kunne gøres til Genstand for Opsamling, Forarbejdning og videre Benyttelse.

Jeg har villet pege paa disse Ting, ikke fordi jeg mener, at dette er noget fuldkomment, men fordi jeg tror, at det bør være Regeringens Opgave i højere Grad at søge at mindske Restriktionerne og paa for-